

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_666
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Gramatické tvary a konstrukce
Autor, spoluautor:	Mgr. Markéta Macháčková
Název DUMu:	Druhy vedlejších vět
Pořadové číslo DUMu:	6
Stručná anotace:	Výukový materiál se zabývá problematikou vedlejších vět a jejich druhů. Navazuje na předchozí materiál, který definoval větné členy.
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	63 – 41 – M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Žáci použijí snímky s úkoly a závěrečným testem, které slouží k procvičení látky.
Výsledky vzdělávání:	Žák se orientuje se ve výstavbě textu.
Vytvořeno dne:	20. 5. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Druhy vedlejších vět

Věta vedlejší

- je závislá na jiné řídící větě (na větě hlavní nebo na jiné větě vedlejší)
- nemůže stát samostatně bez řídící věty
- nahrazuje některý z větných členů a podle toho rozlišujeme druhy vedlejších vět:
 - VV podmětná
 - VV přísudková
 - VV předmětná
 - VV příslovečná
 - VV přívlastková
 - VV doplňková

VV podmětná

- obsahuje vztažná zájmena (*kdo, co*) nebo spojky (*že, aby, kdyby ...*)

Př. Na začátku května nám bylo sděleno, **že se chystají velké události.** (VV podmětná)

VV přísudková

- bývá uvozena slovem *jak, jako, jaká*

Př. První den prázdnin nebyl takový, **jak jsem jej s rozechvělou radostí prožíval předem.**

(VV příslovečná)

VV předmětná

- nejčastěji obsahuje spojky (*že, aby, když*),
vztažná zájmena (*kdo, co, který, jaký*),
příslovce (*kde, kam, odkud, kudy*)

Př. Dávejte pozor, **abychom nezmeškali vlak.**

(VV předmětná)

VV příslovečná

- rozlišujeme různé druhy příslovečných vět, podle druhů příslovečných určení (*místní, časové, způsobové, měrové, příčinné, účelové, podmínkové, přípustkové*)

Př. Děti křičely, **až úplně ochraptěly.** (VV měrová)

Př. Pohladil si bradu, aby zakryl úsměv. (VV účelová)

VV přívlastková

- nejčastěji obsahuje zájmena (*kdo, který, jenž, kde, kdy*), někdy také spojky (*že, aby, jak*)

Př. Měli jsme dojem, **že nás Alena vůbec nevnímá.** (VV přívlastková)

VV doplňková

- často závisí na slovese smyslového vnímání (*např. vidět, slyšet*)
- bývá uvozena spojkami (*jak, kterak*)

Př. Už jsme zahlédli vlak, **jak mizí v zatáčce.**
(VV doplňková)

Závěrečný test

Vyhledejte vedlejší věty a určete jejich druh

1. Zdálo se, že je již všechno dobré.
2. Bylo nutné, aby se pacient podrobil operaci.
3. Žádali jsme letušku, abychom mohli nahlédnout do kabiny.
4. Nesmíme se spokojit s tím, čeho jsme dosáhli.
5. Dostali jsme zprávu, že dědeček nepřijede.
6. Nemohl najít sešit, ve kterém měl poznámky.
7. Přiblížili jsme se k místu, odkud hrozilo nebezpečí.
8. Otočila se tam, odkud zaslechla hlasy.
9. Sotva ji zahlédl, zlepšila se mu nálada.

Řešení závěrečného testu

1. VV podmětná
2. VV podmětná
3. VV předmětná
4. VV předmětná
5. VV přívlastková
6. VV přívlastková
7. VV přívlastková
8. VV příslovečná (místní)
9. VV příslovečná (časová)

Použitá literatura

HLAVSA, Zdeněk. Český jazyk pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť všech typů. 2. přeprac. vyd., v SPN 1. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 1996, 278 s. ISBN 80-859-3730-1

MUŽÍKOVÁ, Olga. *Odmaturuj! z českého jazyka: rozšířené vydání doplněné o praktickou část.* 3., dopl. vyd. Brno: Didaktis, c2007, 168 s. ISBN 978-80-7358-082-7.